

De pil en trombose

Bij het gebruik van orale anticonceptie is het risico op trombose drie- tot zesmaal zo groot. De pil met het minste risico op trombose is die met 20 mg ethinylestradiol en levonorgestrel. Bij een pil met cyproteronacetaat is het relatief risico op trombose sterk verhoogd – gemiddeld met een factor 18 – en dit niet alleen bij de start, maar ook bij jarenlang gebruik. Leidse onderzoekers hebben deze tromboserisico's ingenieus berekend.

Het risico wordt vooral vergroot als er ook afwijkende concentraties stollingsfactoren zijn (tot een factor 12). Het probleem voor de huisarts is dat hij meestal niets weet over de stollingsstatus.

In een groot opgezet patiëntcontrole-onderzoek werd het effect van verschillende soorten orale anticonceptie bepaald bij 606 trombosepatiënten en 284 controlepatiënten. Onafhankelijk van de soort gestageen bleek verhoging van de oestrogene component per 10 mg samen te hangen met een verdubbeling van het tromboserisico. Levonorgestrel bleek de gestagene component met het kleinste tromboserisico. Vandaar dat de pil met 20 mg ethinylestradiol en levonorgestrel als de gunstigste uit de bus kwam.

Behalve de soort pil bleek ook de Quetelet-index samen te hangen met het

risico op trombose. Bij een $QI > 25$ is het risico vertienvoudigd.

Hoewel het risico op trombose slechts klein is, doet de huisarts er toch verstandig aan er bij de pilkeuze rekening mee te houden. De gewone ouderwetse sub 50-pil bevat de hormonen met de kleinste risicoverhoging. Bij vrouwen met een hoog basisrisico zou men dan eventueel de sub 30-variant kunnen voorschrijven. Probeer bij acne of hirsutisme eerst een gewone pil alvorens over te gaan op cyproteronacetaat. (HvW)

Van Hylckama Vlieg A. Causes of venous thrombosis. Procoagulant factors and oral contraceptive. [Proefschrift]. Leiden: Universiteit Leiden, 2003.

Thiazidediuretica voorkomen heupfracturen

Het gebruik van thiazidediuretica vermindert het risico op heupfracturen. Dat is de opmerkelijke uitkomst van de *Rotterdam Study*. De onderzoekers onderzochten in een prospectief cohortonderzoek de relatie tussen de dosis en duur van thiazide-

hoe langer patiënten thiazidediuretica gebruikten, hoe lager het risico op heupfracturen werd. Het risico daalde pas significant na 1 jaar continu gebruik (hazard ratio 0,46; 95%-BI 0,21-0,96). Het beschermend effect was het grootst bij patiënten van 80 jaar of ouder. Er was geen statistisch significant verband tussen de dosis en het risico op heupfracturen. Na het staken van de thiazidediuretica duurde het 120 dagen voor het beschermende effect verdween. Een verminderde excretie van calcium in de urine en daarmee een positieve calciumbalans en het veroorzaken van een metabole alkalose waardoor botresorptie

wordt geremd, zijn de mogelijke verklaringen voor het beschermende effect.

Hypertensie komt veel voor bij ouderen en behoeft een langdurige behandeling. Heupfracturen komen vaker voor met het stijgen van de leeftijd en veroorzaken veel en langdurig ongemak. Thiazidediuretica zijn goedkoop, effectief, hebben weinig bijwerkingen, zijn de eerste keus in de behandeling van hypertensie en voorkomen bovendien heupfracturen. Wat houdt de huisarts nu nog tegen om de NHG-Standaard te volgen? (ToH)

Schoofs MWCJ, et al. Thiazide diuretics and the risk for hip fracture. Ann Intern Med 2003;139:476-82.

Gezonde scepsis

Nog op zoek naar een mooie kritische website? Surf dan naar www.healthyskepticism.org. De site wordt gemaakt door Healthy Skepticism, een internationale non-profitorganisatie die zich ten doel stelt een tegengif te zijn tegen misleidende reclame van de farmaceutische industrie. De organisatie komt voort uit de Medical Lobby for Appropriate Marketing, die zich beperkte tot misleidende reclame in ontwikkelingslanden.

Een onderdeel van de site is Adwatch waar nu een discussie woedt over de reclame voor Nexium®. Men maakt duidelijk dat de in de advertentie beschreven claim 'Nexium 40mg offers greater healing power than either omeprazole or lansoprazole' berust op twee oneerlijke vergelijkingen. Aardig is ook dat de correspondentie met de desbetreffende firma op de site gelezen en becommentarieerd kan worden. Een aanrader. (PL)

Sweet M. Website launched to expose 'tricks' of drug ads. BMJ 2003;327:936.

Foto: Martijn Beekman/Hollandse Hoogte

gebruik en het risico op heupfracturen bij 7891 patiënten van 55 jaar of ouder. Ook onderzochten ze het effect van het stoppen van het diureticum. In de 8,5 jaar follow-up traden er 281 heupfracturen op. De onderzoekers vonden een omgekeerde relatie tussen de duur van het thiazidegebruik en het risico op heupfracturen. Dus